

РЕЗУЛЬТАТИ ЕМПІРИЧНОГО АНАЛІЗУ ДОМІНУЮЧИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗАХИСТІВ У МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ОВС

Андрушко Я.С.

**викладач кафедри практичної психології
Львівського державного університету внутрішніх справ,
аспірантка Східноєвропейського національного
університету ім. Л. Українки**

**Андрушко Я.С. РЕЗУЛЬТАТИ ЕМПІРИЧНОГО АНАЛІЗУ ДОМІНУЮЧИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗАХИСТІВ У МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ОВС // ФУНДАМЕНТАЛЬНЫЕ И ПРИКЛАДНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В ПРАКТИКАХ ВЕДУЩИХ НАУЧНЫХ ШКОЛ. – 2014. – № 4;
URL: fund-issled-intern.esrae.ru/4-46**

Автор статті охарактеризував сучасні трактування вітчизняних та закордонних науковців щодо розуміння психологічних механізмів захисту особистості. Проаналізовано результати емпіричного дослідження домінуючих психологічних захистів майбутнього правоохоронця. Встановлено, що для представників п'ятих курсів притаманним є застосування адаптивних, зрілих захисних механізмів, зокрема раціоналізації та компенсації.

Ключові слова: психологічні механізми захисту особистості, майбутній правоохоронець, раціоналізація, компенсація, миролюбність, агресія.

Постановка проблеми. Сучасні реалії у розвитку українського суспільства засвідчують, що потрібно ґрунтовно здійснювати виховання та навчання майбутнього працівника органів внутрішніх справ. Зокрема це

стосується формування адекватних, а головне ефективних психологічних захистів особистості. Адже у професійній діяльності майбутнього правоохоронця виникають ті чи інші емоційно напружені і негативні ситуації, переживання яких призводить до різних особистісних порушень, афектів, деструкцій, професійної деформації, виникнення різних форм психологічного захисту. Тому, наявність гнучкого, зрілого та адаптивного механізму захисту у майбутніх працівників органів внутрішніх справ дозволить сформувати таку модель професійної поведінки, яка забезпечить внутрішній комфорт особистості.

Аналіз останніх досліджень. Дослідження механізмів психологічного захисту розпочаті З. Фройдом, а пізніше продовжені його донькою А. Фройд, проте у контексті дитячої психології. Окрім цього у ракурсі цієї тематики працювали В. Басін, К. Абрахам, М. Балінт, Е. Джонс, М. Кляйн, Г. Нунберг, О. Феніхель тощо.

Поворотний момент в дослідженнях механізмів психологічного захисту настав у середині 90-х рр. ХХ століття, коли вітчизняні вчені приступили до осмислення феномена психологічного захисту в широкому колі теорій відносин особистості (Б. Карвасарський, В. Ташликов), переживання (Ф. Василюк), самооцінки (В. Столін), інформації (Р. Грановська). Як правило, в цих концепціях захист розглядався як складова частина таких феноменів як установка, компенсація, діяльність.

В одному з напрямків дослідження цієї проблематики предметом вивчення виступали свідомі адаптивні стратегії особистості, механізми керування емоційно напруженими ситуаціями і компенсаторні механізми людської психіки [6]. У цій галузі накопичений значний теоретичний і емпіричний матеріал, проведена його систематизація, конкретизовані засоби, що дозволяють людині справлятися зі стресовими ситуаціями і адаптуватися до соціального середовища (Л. Анциферова, В. Бодров, Ф. Василюк, Р. Грановська, А. Журавльов, Т. Крюкова, Є. Сергієнко, С. Семенов, Р. Лацарус, С.Фолкман, Ю. Савенко тощо).

Аналіз наукової літератури засвідчує, що дослідження проблеми психологічних захистів майбутніх правоохоронців, які відносяться до силовій системі держави – як люди, які мають у руках зброю, повинні у першу чергу відчувати можливість, складність і необхідність припинення порушень закону, при цьому самі вони не мають права переступити за межі дозволеного (В. Медведєв, Ю. Александров, О. Мартиненко, М. Ануфрієв, тощо). Водночас, у психологічних розвідках окреслено можливі варіанти вирішення

проблеми психологічної захищеності особистості, зокрема майбутнього працівника ОВС, що криється в продуктивних надсвідомих станах психіки, пов'язаних з творчістю, пошуком сенсу життя, моральними пошуками (М. Левітов, А. Маслоу, Ю. Некрасова, В. Пономаренко, В. Франкл, В. Шадриков тощо).

Саме тому **метою нашої статті** є проведення емпіричного дослідження домінуючих механізмів захисту курсантської молоді та якісний порівняльний аналіз за показниками обраних методик у відповідності до приналежності досліджуваних до факультету.

Виклад основного матеріалу. У словнику Ж. Лапланша і Ж. Понталіса захисти характеризуються як певна сукупність дій, спрямована на зменшення чи усунення будь-якої зміни, що загрожує цілісності і стійкості біопсихологічного індивіда [7].

Частина науковців розглядають психологічні захисти як сукупність психологічних механізмів, дій і способів, спрямованих на зменшення або усунення причин, що загрожують цілісності і стійкості людини, її Я, і на збереження гармонійності і врівноваженості структури особистості (Ж. Лапланша, Ж. Понталіс, І. Нікольська, Р. Грановська). Проте у ряді випадків психологічний захист, призначений для стабілізації особистості, призводить до протилежного результату у вигляді різних психосоматичних захворювань, деформацій характеру, труднощів в адаптації до зовнішнього середовища і особистісного розвитку (Е. Кіршбаум, А. Єремеева, Є. Романова, Л. Гребенников).

Н. Дметерко у своїх дослідженнях опирається на відому українську дослідницю Т. Яценко, яка характеризує захисну систему як диспозиційне утворення, що має різнорівневу структуру, яка містить когнітивний, емотивний та поведінковий аспекти. Захисна система підпорядковується єдиному генеральному механізму «від слабкості до сили». У своїх наукових розвідках Т. Яценко розглядає захисну систему у взаємозв'язку двох її різновидів: базальна форма («горизонтальна») і ситуативна («вертикальна») [4, 12-17].

Разом з тим, як відзначають сучасні російські дослідниці Л. Дьоміна та І. Ральникова, психологічні захисти здійснюють прямий вплив на всі дії людини. Коли бажання, інтереси, потреби індивіда не можуть бути задоволені, тоді виникає емоційна напруга – стрес і фрустрація. Зазвичай, конструктивні спроби покращити свій емоційний фон призводять до втрати

контролю над собою і з'являються різноманітні деструктивні прояви (див. рис. 1) [3, 42].

Тому на думку Л. Суботіної, психологічний захист повинен входити в комплекс регуляторних дій, впливаючи при цьому на становлення професіонала [10, 181]. Оскільки, у період здобуття професії провідними у структурі саморегуляції є регуляторні вміння і регуляторний досвід. Опираючись на теорію прийняття професії і професійної задачі вчена зазначає, що особистість, приймаючи професійну задачу на певному рівні досягнень, «корегує» отриманий результат за допомогою психологічного захисту, «включаючи» його у бажаний діапазон успішності, у тому випадку, якщо результат не влаштовує її [1; 2].

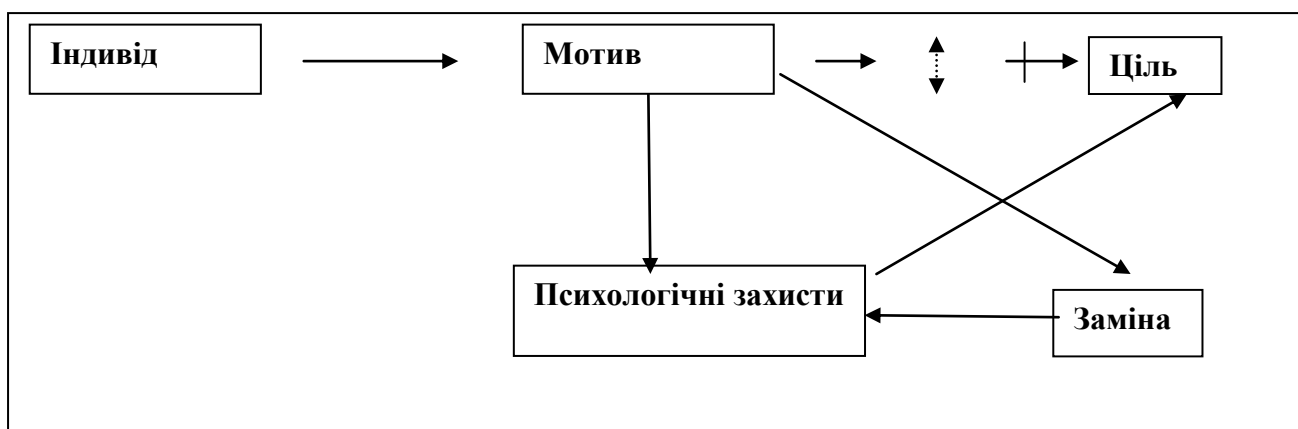

Рис. 1. Схема «дій» особистості за участю психологічних захистів (за Л. Дьоміною та І. Ральниковою, 2000 р.)

На нашу думку, механізми захисту особистості є провідними складовими у структурі особистості, які допомагають людині боротися з тривогою, внутрішніми та зовнішніми загрозами, тобто слугують свого роду щитом для Я індивіда.

З метою визначення домінуючих механізмів захисту у майбутніх працівників органів внутрішніх справ (ОВС) нами було проведене емпіричне дослідження, в якому взяли участь курсанти Львівського державного університету внутрішніх справ. Загальна кількість досліджуваних – 570 осіб. Серед досліджуваних були курсанти від першого по п'ятий курс, віком від 17 до 34 років.

У процесі дослідження використовувалися наступні методики:

- 1) «Домінуюча стратегія психологічного захисту» В. Бойко.
- 2) Опитувальник «Індекс життєвого стилю» Плутчика – Келлермана – Конте (Life Style Index).

з) «Опитувальник захисних стилів» (Defense Style Questionnaire) (розроблена М. Бондом, адаптована О. Тунік).

На даний момент одним з найбільш популярних в Європі стандартизованих діагностичних методів дослідження психологічних механізмів захисту є перераховані методики, адже за їх допомогою можна актуалізувати несвідому сторону психіки особистості, яка не завжди піддається свідомій оцінці.

Перша методика, результати якої ми проаналізуємо – це «Домінуюча стратегія психологічного захисту». Оскільки, метою методики В. Бойка є виявлення домінуючої стратегії психологічного захисту у міжособистісному спілкуванні науковцем виділено три домінуючі стратегії захисту: миролюбність, уникання, агресія.

Миролюбність – психологічна стратегія захисту суб'єктивної реальності особистості, в якій провідну роль відіграють інтелект і характер. Інтелект пригнічує чи нейтралізує енергію емоцій в тих випадках, коли виникає загроза для Я особистості. Однак тільки інтелекту буває недостатньо, аби миролюбність стала домінуючою стратегією захисту. Важливо ще мати відповідний характер – м'який, врівноважений, комунікабельний. Інтелект в ансамблі з «хорошим» характером створюють психогенне підґрунтя для миролюбності.

Уникнення — психологічна стратегія захисту суб'єктивної реальності, що базується на економії інтелектуальних або емоційних ресурсів.

Стратегія миролюбності будується на основі якісного інтелекту і гарного характеру – доволі високі запити до особистості. Уникнення дещо простіше, не потребує особливих розумових та емоційних затрат, але зумовлене підвищеними запитами до нервової системи та волі. Інша річ – агресія — використовувати її як захист свого Я найпростіше. Тому *агресію* можна охарактеризувати як стратегію психологічного захисту суб'єктивної реальності особистості, яка діє на основі інстинкту. Інстинкт агресії – один з «великої четвірки» інстинктів, притаманних усім тваринам – голод, секс, страх та агресія. Це одразу пояснює той факт, що агресія не виходить за межі репертуару емоційного реагування. Власне міцна енергетика агресії захищає Я особистості у будь-яких ситуаціях (на вулиці, в натовпі, в громадському транспорті, вдома, у взаємостосунках зі сторонніми та дуже близькими людьми тощо) [8, 106-108].

Таким чином, за результатами методики «Домінуюча стратегія психологічного захисту» для представників першого, другого, третього та

четвертого курсів характерним є використання миролюбної стратегії у міжособистісній взаємодії. Для цієї стратегії характерним є партнерство та співробітництво, вміння йти на компроміси, поступатися та бути піддатливим, готовність жертвувати певними своїми інтересами задля головного – збереження гідності. У деяких випадках це означає пристосування, прагнення поступатися наполегливості партнера, не загострювати стосунків і не вступати в конфлікти, щоб не випробувати своє Я.

Однак для п'ятикурсників більш притаманною є стратегія уникання, яка має психогенний характер, якщо воно обумовлено природними особливостями. В індивіда може бути слабка вроджена енергія: бідні, ригідні емоції, посередній розум, ригідний темперамент. Можливий також інший варіант: людина має від народження потужний інтелект, щоб уникати напруження контактів, не спілкуватися з тими, хто зазіхає на її Я. Щоправда, спостереження показують, що одного розуму для домінуючої стратегії уникнення недостатньо. Розумні люди часто активно долучаються до захисту своєї суб'єктивної реальності, і це природно: інтелект покликаний стояти на сторожі наших потреб, інтересів, цінностей і завоювань. Нарешті, можливий такий варіант, коли людина примушує себе обминати гострі кути в спілкуванні і конфліктних ситуаціях, вміє своєчасно сказати собі: «Не вилазь зі своїм Я». Для цього треба мати міцну нервову систему, волю та життєвий досвід, котрий в потрібну мить каже: «зроби пас убік».

Щодо останньої психологічної стратегії виділеною В. Бойком – агресії, то найбільше вона виражається представниками 1 курсу, а найменше – 2 курсу. Такі результати можуть засвідчувати те, що досліджувана вікова категорія ранньої юності характеризуються достатньо агресивним налаштуванням щодо ситуацій, які їх можуть не задовольняти, а також максималістичною позицією у ставленні до навколишньої дійсності, прагненням отримувати все й одразу, а якщо результат не відповідає первинному очікуванню, то настає фрустрація та агресивне відреагування (див. табл. 1).

Отже, як засвідчують результати цієї методики для досліджуваних з усіх курсів найбільш характерним є використання миролюбної стратегії захисту, що може свідчити про їхню орієнтацію на раціональне використання власних інтелектуальних та емоційних ресурсів.

Наступна методикою результати якої ми проаналізуємо, є опитувальник Плутчика – Келлермана – Конте (Life Style Index). Р. Плутчик виділяє 8 захисних механізмів, що становлять сферу психологічного захисту:

витіснення, регресія, заміщення, заперечення, проекція, компенсація, гіперкомпенсація, раціоналізація.

Таблиця 1.

Розподіл середніх значень за показником домінуючої психологічної стратегії у курсантів

Стратегія захисту	Курс				
	I	II	III	IV	V
Миролюбність	9,07	10,00	9,14	8,78	8,38
Уникнення	7,24	8,81	8,12	8,62	9,43
Агресія	7,69	5,19	6,75	6,61	6,19

Як зазначає Є. Романова, Р. Плутчик пропонує 5 постулатів теоретичної моделі захисту:

1) Специфічні захисти утворюються для керування специфічними емоціями .

2) Існує вісім основних механізмів захисту, які розвиваються для керування вісьмома основними емоціями.

3) Вісім основних захисних механізмів мають властивості як подібності, так і полярності.

4) Певні типи особистісних діагнозів мають у своїй основі характерні захисні стилі.

5) Індивід може використовувати будь-яку комбінацію механізмів захисту [9].

За допомогою цього опитувальника ми встановили, що для курсантів 1, 3, 4 та 5 курсів найбільше притаманне використання раціоналізації як механізму психологічного захисту. Ці показники можуть свідчити про те, що майбутні правоохоронці намагаються пояснювати власні вчинки, дії, емоції, думки та ситуації загалом керуючись законами логіки. Трактування своєї поведінки відбувається на рівні свідомого контролю, що забезпечує безпеку Я і не заперечує об'єктивну реальність.

При цьому для представників 2 курсу найбільше притаманне використання компенсації як механізму захисту. Як відомо у правоохоронців висока ступінь відповідальності за життя оточуючих, оскільки їхня діяльність пов'язана із загрозою як власному життю, так і життю оточуючих. Тому зустрічаючись з такими ситуаціями, закономірним є використання

виправдання, логічного пояснення та оцінки своїх дій та вчинків, а подекуди погляд на критичну ситуацію як таку, що відбувається не з ними.

Найменше досліджувані групи використовують механізм захисту – заміщення. Оскільки, суть цього механізму захисту зводиться до переносу або перенаправлення накопиченого негативу на більш доступний або безпечний об'єкт, тому це може здатися не таким «цікавим», адже боротьба інколи відбувається на рівні особистісних конструктів в умовах внутрішньоособистісного конфлікту.

Окрім цього, вище середнього показники проєкції у представників всіх курсів та найбільше у першого та другого курсів. На думку Л. Суботіної цей механізм захисту може проявлятися у вигляді трансферу, заміщення та переміщення. Характерною особливістю проєкції є перенесення власних негативних почуттів, бажань, потягів тощо на інших людей, предметів, об'єктів. Тому не дивно, що він достатньо високо виражений у досліджуваних, адже тим самим вони перекладають відповідальність з себе на зовнішні обставини або інших осіб (див. рис. 2).

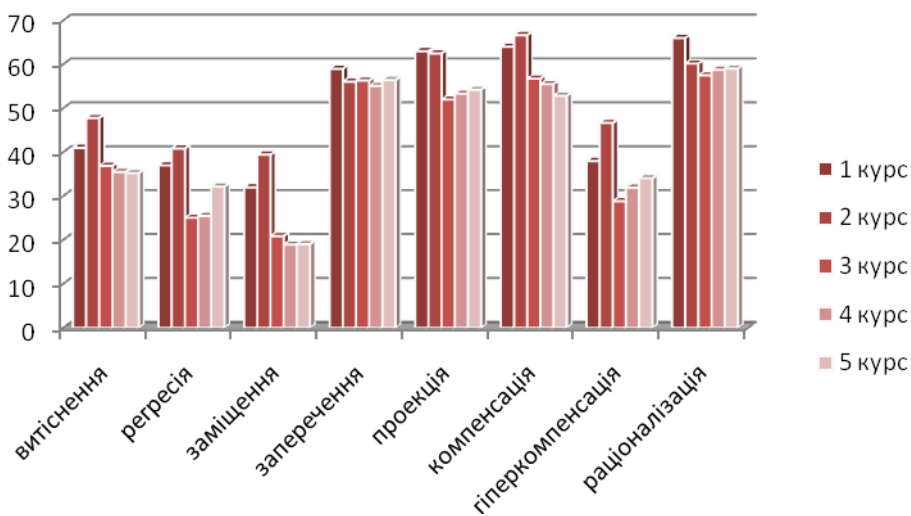

Рис.2. Середні показники за опитувальником Плутчика – Келлермана-Конте (Life Style Index)

Для визначення структури психологічних захистів нами був використаний «Опитувальник захисних стилів» (Defense Style Questionnaire) (розроблена М. Бондом, адаптована О. Тунік).

Встановлено, що для всіх курсів характерним є використання адаптивних механізмів захисту. До цієї групи захистів належать: приєднання, гумор, передбачення, сублимація, придушення. До них відносяться прийоми, які несвідомо використовуються та дозволяють людині продуктивно

взаємодіяти з навколишнім світом та власним Я. Оскільки, ця група захистів пов'язана з позитивним подоланням життєвих труднощів можемо стверджувати, що курсантська молодь керується ефективними механізмами психологічного захисту.

Самопринизливі психологічні захисти перебувають на 2 місці за домінуванням у досліджуваних, оскільки цей блок захистів відображає необхідність сприймати себе як люб'язну, корисну для інших людину, і ніколи не сердитися. Цей стиль є притаманним особам, котрі позиціонують себе як «праведників» та «мучеників». Тобто, цей стиль можна охарактеризувати як стиль виправдання, самопожертвування, самозвинувачення.

Окрім цього, фактично схожі показники і за показником психологічних захистів, які викривляють образ, для якого характерним є несвідомі способи захисту, які не дозволяють людині сприймати об'єктивну реальність без суттєвих викривлень образу дійсності і образу власного Я.

Важливо відмітити, що для досліджуваних найменше виражені є неадаптивні механізми захисту, що може свідчити про те, що курсантська молодь прагне до ефективної міжособистісної взаємодії та конструктивного подолання власних страхів, тривоги та інших загроз, які можуть виникнути на інтраособистісному та інтерособистісному рівнях (табл. 2).

Таблиця 2.

Показники середніх значень прояву психологічних захистів у курсантської молоді

Різновиди психологічних захистів	Курс				
	I	II	III	IV	V
Адаптивні механізми захисту	5,25	5,29	4,94	4,81	5,16
Не адаптивні механізми захисту	3,73	4,07	3,40	3,43	3,54
Самопринижуючі механізми захисту	4,51	4,58	4,26	4,25	4,25
Захисти, які викривляють образ	4,56	4,58	4,28	4,20	4,09

Отже, як засвідчують результати цієї методики у досліджуваних переважає застосування адаптивних стилів захисту. Це означає, що курсантська молодь схильна до використання адекватних стратегій, які дозволяють ефективно, а головне без шкоди Я спілкуватися, досягати успіхів у професійній сфері та дозволяє займати активну позицію по життю. На основі

отриманих у процесі дослідження даних було проведено якісний порівняльний аналіз за показниками обраних методик у відповідності до приналежності курсантської молоді до факультету (див. табл. 3-4).

Порівнюючи факультети ми встановили, що миролюбна стратегія психологічного захисту більше притаманна представникам факультету кримінальної міліції та економічної безпеки. Курсантська молодь з факультету з підготовки слідчих найчастіше використовує агресивну стратегію міжособистісної взаємодії. Вочевидь майбутні слідчі схильні застосовувати вербальні та невербальні впливи агресивного характеру у міжособистісній комунікації. Разом з цим, представникам спеціальності «Практична психологія» характерніше застосування уникання як стратегії психологічного захисту.

Як засвідчують результати нашого порівняльного аналізу, незважаючи на психологічну освіту курсанти факультету з підготовки фахівців для підрозділів кадрового забезпечення та міліції громадської безпеки у своїй життєдіяльності намагаються уникнути впливу негативних чинників а допомогою втечі, тим самим нівелюючи отримані знання, які вони мали б використовувати для допомоги як собі так і оточуючих.

Таблиця 3

Розподіл середніх значень за показником комунікативних стратегій захисту в залежності від приналежності курсанта до факультету

Факультет		Миролюбність	Уникнення	Агресія
1,00	середнє значення	9	8	7
	N	370	370	370
	Стд.відхилення	4	4	4
2,00	середнє значення	9	9	6
	N	60	60	60
	Стд.відхилення	4	4	4
3,00	середнє значення	7	10	8
	N	25	25	25
	Стд.відхилення	3	4	3
4,00	середнє значення	9	9	6
	N	115	115	115
	Стд.відхилення	4	3	4
Всього	середнє значення	9	8	7
	N	570	570	570
	Стд.відхилення	4	4	4

Примітка: 1 – факультет з підготовки фахівців до підрозділів кримінальної міліції; 2 – факультет економічної безпеки; 3 - факультет з підготовки фахівців для підрозділів кадрового забезпечення та міліції громадської безпеки 4 – факультет з підготовки слідчих

Окрім цього для курсантів із факультету підготовки слідчих більш притаманне використання механізмів захисту проєкції та раціоналізації. Для досліджуваних з факультету економічної безпеки більш характерне використання механізму захисту заперечення. А для опитаних з факультету кримінальної міліції звичніше використовувати такі механізми захисту як раціоналізація та заперечення.

Таблиця 4

Розподіл середніх значень за показником психологічних стратегій захисту в залежності від приналежності курсанта до факультету

факультет		неадаптивні захисти	захисти, які викривляють образ	самопринижуючі захисти	адаптивні захисти	витіснення	регресія	заміщення	заперечення	проєкція	компенсація	гіперкомпенсація	раціоналізація
1,00	середнє значення	3	4	4	5	37	27	22	56	55	57	32	60
	N	370	370	370	370	370	370	370	370	370	370	370	370
	Стд.відхилення	1	1	1	1	15	17	18	17	21	21	19	16
2,00	середнє значення	3	4	4	5	35	23	15	56	52	55	26	59
	N	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60
	Стд.відхилення	1	1	1	1	17	16	15	16	18	21	15	14
3,00	середнє значення	4	4	4	5	42	40	32	55	57	64	48	60
	N	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
	Стд.відхилення	1	1	1	1	19	14	19	16	19	14	21	17
4,00	середнє значення	4	4	5	5	42	37	34	57	60	63	40	61
	N	115	115	115	115	115	115	115	115	115	115	115	115
	Стд.відхилення	1	1	1	1	17	18	24	17	20	24	20	15
Всього	середнє значення	4	4	4	5	38	30	24	56	56	58	34	60
	N	570	570	570	570	570	570	570	570	570	570	570	570
	Стд.відхилення	1	1	1	1	16	18	20	17	20	21	19	16

Примітка: 1 – факультет з підготовки фахівців до підрозділів кримінальної міліції; 2 – факультет економічної безпеки; 3 - факультет з підготовки фахівців для підрозділів кадрового забезпечення та міліції громадської безпеки 4 – факультет з підготовки слідчих

Отже, як засвідчують результати нашого порівняльного аналізу, для досліджуваних з різних факультетів притаманне застосування різноманітних психологічних захистів та стратегій як зрілих, так і примітивних. Однак, ми

можемо стверджувати, що формування психологічних механізмів захисту має під собою ґрунтовну підставу, наприклад, індивідуально-типологічні особливості, моделі поведінки з власного досвіду тощо.

Висновки. Психологічні механізми захисту особистості є важливими структурними компонентами особистості. Психологічні захисти – це захисти особистості від внутрішньої емоційної напруги, тривоги, страху, дискомфорту з метою збереження Я індивіда у цілісності.

Узагальнюючи результати дослідження можна сказати, що у майбутніх правоохоронців домінуючими механізмами захисту виявлено раціоналізацію та компенсацію, які за своєю суттю є адаптивними, дефінзивними та вищими захисними механізмами. Разом із цим, виявлено, що провідною стратегією психологічного захисту у міжособистісній взаємодії курсантської молоді є миролюбність та уникання, і лише для представників 1 курсу більш притаманна агресивна стратегія ніж уникання.

Важливим та малодослідженим, на нашу думку, є встановлення взаємозв'язків між психологічними механізмами захисту та професійною ідентифікацією майбутнього правоохоронця з метою створення відповідних типів особистості.

Література:

1. Ануфрієв М.І. Вищий заклад освіти МВС України: науково-практичний посіб. / М. І. Ануфрієв, О. М. Бандурка, О. Н. Ярмиш – Х. : Ун-т внутр. справ, 1999. – 369 с.
2. Грановская Р.М. Психологическая защита / Рада Михайловна Грановская. – СПб. : Речь, 2007. – 476 с.
3. Демина Л.Д., Ральникова И.А. Психическое здоровье и защитные механизмы личности / Л.Д. Демина, И.А. Ральникова. – Барнаул. : Изд-во Алтайского государственного университета, 2000. – 123 с.
4. Дметерко Н. Психологічні захисти та їх деструктивний вплив на функціонування рефлексивного мислення суб'єкта // Соціальна психологія. – 2012. – № 4. – С. 10-17.
5. Защитные механизмы личности : Методические рекомендации / Сост. проф. В.В.Деларю. – Волгоград : ВолгГАСА, 2004. – 48 с.
6. Котенева А.В. Психологическая защита с позиций христианской антропологии: Автореф. дис. ...доктора психол. наук / Российская академия наук Институт психологии РАН. – М., 2010. – 54 с.

7. Лапланш Ж. Словарь по психоанализу / Жан Лапланш, Жан-Бернар Понталис. – М. : Высшая школа, 1996. – 623 с.
8. Полякова О.Б. Психогигиена и профилактика профессиональных деформаций личности / О.Б. Полякова: учебное пособие. – М. : НОУ ВПО Московский психолого-социальный институт, 2008. – 304 с.
9. Романова Е.С., Гребенников Л.Р. Механизмы психологической защиты: генезис, функционирование, диагностика / Е.С. Романова, Л.Р. Гребенников. – Мытищи : Издательство «Талант», 1996. – 144 с.
10. Субботина Л.Ю. Психологическая защита и стресс / Л.Ю. Субботина. – Х. : «Гуманитарный Центр», 2013. – 300 с.

References:

1. AnufriEv M.I. Vischiy zaklad osvlti MVS UkraYini: naukovopraktichniy poslb. / M. I. AnufriEv, O. M. Bandurka, O. N. Yarmish – H. : Un-t vnutr. sprav, 1999. – 369 s.
2. Granovskaya R.M. Psihologicheskaya zaschita / Rada Mihaylovna Granovskaya. – SPb. : Rech, 2007. – 476 s.
3. Demina L.D., Ralnikova I.A. Psihicheskoe zdorove i zaschitnyie mehanizmyi lichnosti / L.D. Demina, I.A. Ralnikova. – Barnaul. : Izd-vo Altayskogo gosudarstvennogo universiteta, 2000. – 123 s.
4. Dmeterko N. Psihologlchnl zahisti ta Yih destruktivniy vpliv na funktsionuvannya refleksivnogo mislennya sub'Ekta // Sotsialna psihologiya. – 2012. – # 4. – S. 10-17.
5. Zaschitnyie mehanizmyi lichnosti : Metodicheskie rekomendatsii / Cost. prof. V.V.Delaryu. – Volgograd : VolgGASA, 2004. – 48 s.
6. Koteneva A.V. Psihologicheskaya zaschita s pozitsiy hristianskoy antropologii: Avtoref. dis. ... doktora psihol. nauk / Rossiyskaya akademiya nauk Institut psihologii RAN. – M., 2010. – 54 s.
7. Laplansh Zh. Slovar po psionalizu / Zhan Laplansh, Zhan-Bernar Pontalis. – M. : Vyisshaya shkola, 1996. – 623 s.
8. Polyakova O.B. Psihogigiena i proflaktika professionalnyih deformatsly lichnosti / O.B. Polyakova: uchebnoe posobie. – M. : NOU VPO Moskovskiy psihologo-sotsialnyiy institut, 2008. – 304 s.
9. Romanova E.S., Grebennikov L.R. Mehanizmyi psihologicheskoy zaschityi: genezis, funktsionirovanie, diagnostika / E.S. Romanova, L.R. Grebennikov. – Myitishi : Izdatelstvo «Talent», 1996. – 144 s.
10. Subbotina L.Yu. Psihologicheskaya zaschita i stress / L.Yu. Subbotina. – H. : «Gumanitarniy Tsentr», 2013. – 300 s.

Андрушко Я.С. Результаты эмпирического анализа доминирующих психологических защит у будущих работников ОВД.

В статье описано современные трактовки отечественных и зарубежных ученых в понимании психологических механизмов защиты личности. Проанализированы результаты эмпирического исследования доминирующих психологических защит будущего милиционера. Установлено, что для представителей пяти исследуемых курсов присуще применение адаптивных, зрелых защитных механизмов, в частности рационализации и компенсации.

Ключевые слова: психологические механизмы защиты личности, будущий правоохранитель, рационализация, компенсация, миролюбие, агрессия.

Andrushko Y.S. The results of an empirical analysis of the dominant psychological defenses in future police officers.

The article described the current treatment of domestic and foreign scholars in understanding the psychological mechanisms of protection of the individual. The results of an empirical study of the dominant psychological defenses future police officer. Established that representatives of five courses characteristic are the use of adaptive, mature defense mechanisms, including rationalization and compensation.

Keywords: psychological mechanisms of protection of the individual, the future police officer, rationalization, compensation, peacefulness, aggression.

Reviewers:

Mateyuk O.A. Doctor of Psychology. Professor.

Professor of the Department of Applied Psychology and Pedagogy of Khmelnytsky National University

Kovalchuk Z.Ya. Ph.D. in Psychology. Associate Professor.

Deputy Dean for teaching work of Department of Psychology of Lviv State University of Internal Affairs